

QAMBAR OTA IJODIDA TABIAT TASVIRI

Fayziyeva Shamsiya Bekmirzo qizi

O'zbekiston-Finlandiya instituti

Pedagogika fakulteti 2-kurs talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Qambar Ota she'riyatidagi bolalar obrazi, ularning o'ziga xos xarakter, xususiyatlari tahlil qilingan. Bolalarning rang-barang ruhiy olami hamda ramziy detallarning ma'nolari yoritib berilgan. Asarlaridagi tabiat tasviri tahlili aks ettirilgan.*

Kalit so'zlar: *Bolalar adabiyoti, tasvir, beg'uborlik, bolalar shoiri, bolalar dunyosi.*

Annotation: *In this article analyzes the image of children in the poetry of Tursunbay Adashbayev, this unique character and characteristics. The colorful spiritual world of children and the meaning of symbolic details are highlighted.*

Keywords: *Children's literature, innocence, children's poet, children's world.*

Аннотация: *В данной статье анализируется образ детей в поэзии Турсунбай Адашбаева, их неповторимый характер и особенности. Освещен красочный духовный мир детей и значения символических деталей.*

Ключевые слова: *Детская литература, невинность, детский поэт, детский мир.*

Bolalar adabiyoti insonlarni doim o'ziga jalb etgan va qiziqtirgan. Chunki bolalar adabiyoti o'ziga xos xususiyatlari bilan kattalar adabiyotidan farq qiladi. Bolalar shoiri va yozuvchisi dunyo voqealarini bolalar tasavvuri, tushunchasini nazarda tutgan holda tasvirlaydi. Shu orqali kichkintoylarni olg'a intilishga chaqiradi, bu esa ularning hayotda o'z o'rnini topishiga yordam beradi. Bolalar adabiyotida didaktik ohang ustun turadi.

O'zbek bolalar adabiyotining salmoqli ijodkorlaridan biri Qambar Ota ijodida ushbu xususiyatlarning deyarli barchasini kuzatishimiz mumkin. U ko'plab asarlari bilan bolalar adabiyotining rivojiga o'zining ulkan hissasini qo'shgan. Qambar Ota she'rlari bolalar qalbi, ruhining yorqin ko'zguvidir.

Bolalar adabiyotida Quddus Muhammadiy, Qudrat Hikmat, Xudoyberdi To'xtaboyev, Anvar Obidjon, Kavsar Turdiyeva, Abdurahmon Akbar, Dilshod Rajab kabi shoir va yozuvchilarning bolajonlarga taqdim etgan asarlari adabiyotimizda salmoqli o'rin tutadi. Bu ro'yhatni atoqli shoir Qambar Otaning nomisiz tasavvur qilib bo'lmaydi.

Bolalar shoiri mohir sehrigar kabi bolaning yengidan, yoqasidan she'r oladi va bunga bolani ishontiradi. Ishontira olmasa, bola ham she'rga ishonmaydi. Qambar Ota she'rlarida shu ishontirish xususiyati alohida ahamiyatga ega. Shoirning she'rlarida bolalarcha beg'uborlik, bolalar energiyasi aks etib turadi. Tabiatni barcha bolalar balki barcha katta insonlar ham yaxshi ko'rishadi. Qambar Ota ijodida ham tabiatga, tabiat hodisalariga bog'liq she'rlarni uchramiz.

Muz nega yiqitadi?

Karimjon juda hayron:	Har safar yiqilganda:
Muz nega yiqitadi?	-Og'riydi, voy-voy,- deydi.
Toyg'anish-ku, mazza-ya, Yiqilish qo'rqitadi.	Muz der:"Uyalmaysanmi, Vaqting bekor sarf bo'lar.
Muzni ko'rgani zamon Qiziqib, toya boshlar.	Chorakda "ikki" chiqsa, Toyg'anish benaf bo'lar.
Gurssa-gurssa yiqilish Ba'zan ko'zini yoshlar.	Men-ku bahor kelganda Tezda erib ketaman.
Go'yo toymasa bo'lmas, Ko'ngil yana toy deydi.	Ammo o'yinqaroqqa Jazo berib ketaman".

Ushbu she'rda shoir Qambar Ota ham tabiat tasviri orqali bolalarning o'yinqaroqligini, darslarga kelganda biroz dangasaligini, bolalarning biroz o'jarligini ya'ni qilaman degan ishini doim qilishini tasvirlab bergan.

Qambar Ota she'rlarini o'qish, yod olish o'quvchilarning ko'p narsalarni tushunishlariga yordam beradi. Chunki shoir ijodidagi she'rlar bolalarni odob-axloqqa, tarbiyaga, darslarda masuliyadga chorlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

- 1.G.Rahimova. Ona tili va adabiyot(bolalar adabiyoti). O'quv qo'llanma. – Samarqand: SamDU
2. I.Azimova, K.Mavlonova, S.Quronov, Sh.Tursun, Z.Ro'zmetov 3-sinf "Ona tili va o'qish savodxonligi" Toshkent-2022
3. Husanboyeva Q., Niyozmetova R. Adabiyot o'qitish metodikasi. – Toshkent, 2018.
4. Aleksseeva M.M., Yashina V.I. Maktabgacha tarbiyachilarning ona tili tomonidan nutq va o'qishni rivojlantirish metodologiyasi. – M., 2007.
5. Bolshova T.V. Biz ertakdan o'rganamiz. – Sankt-Peterburg, 2009.
6. Borodich A.M. Bolalar nutqini rivojlantirish usullari. – M., 2014.
- 7.Gurovich L.M. Baby Boy va kitob /.m. Gurovich, I.b. Qirg'oq, v.i. Loginov. – M., 2009.
- 8.Nest: Bolalar bog'chasida rivojlanish va ta'lim dasturi /V.I. Loginova, T.I. Babaeva, N.A. Notek va boshqalar. Ed. T.I. Babaeva, Z.A. Mixailova, L.M. Gurovich: Ed. 2-chi. – SPB, 2007.
9. Mirzayev I.K, Muhiddinova B., Ro'zmonova R. O'zbek adabiyotini o'qitish metodikasi. – Samarqand, SamDU, 2019.
10. Husanboyeva Q., Niyozmetova R. Adabiyot o'qitish metodikasi. – Toshkent: "INNOVATSIYA-ZIYO", 2020.
11. Saviya.uz
12. Arboblal.uz
- 13..Ziyouz